

Про методичний супровід організації дуальної форми здобуття освіти в ЗП(ПТ)О м. Кривий Ріг (Гришук Т.С., методист НМЦ ПТО)

Пріоритетом діяльності ЗП(ПТ)О в сьогодишніх економічних умовах є наближення освітнього процесу до вимог виробництва через упровадження елементів дуальної форми здобуття освіти.

У відповідності до наказу МОН України від 20.08.19 №1132 «Про внесення змін до наказу МОН України від 23.06.17 №916» та визнання такими, що втратили чинність наказів МОН від 15.05.18 №473; від 24.05.19 №735 в ЗП(ПТ)О міста в семи закладах (КПГТЛ, ЦППРК №1, КПТМЛ, КПГЕМЛ, КПБЛ, КНВЦ, КЦППРК БГ) впроваджується дуальна форма здобуття професійної освіти (далі – ДФЗО) з 14-ти професій.

З 2017 по 2020 роки методична служба разом із закладами освіти та підприємствами –замовниками кадрів працювали над реалізацією заходів дорожньої карти:

1. Укладено угоди «Про спільну діяльність по впровадженню елементів ДФЗО»;
2. Укладено тристоронні угоди між здобувачами освіти, ЗП(ПТ)О та підприємствами;
3. Укомплектовані пакети нормативно-законодавчих документів, навчально-комплектуючої документації;
4. Затверджені робочі навчальні плани;
5. Педпрацівники ЗП(ПТ)О проходять стажування на підприємствах;
6. На засіданнях галузевих фахових рад розглядаються питання упровадження ДФЗО тощо.

Мною було проведено моніторинг діяльності ЗП(ПТ)О, які впроваджують ДФЗО:

1. В порівнянні: в 2017р. розпочав цю роботу тільки один ЗП(ПТ)О – КПГТЛ з професії «Прохідник. люковий»; у 2018р. - п'ять ЗП(ПТ)О з 8 – ми професій; в 2019 р – сім ЗП(ПТ)О – з 14-ти професій. Станом на 15.02.20р. за весь період підготовки ДФЗО випущено і працевлаштовано на підприємствах 110 осіб (83% від прийому). На сьогодні навчаються - 256 осіб.

2. Здобувачам освіти (КПГТЛ, КПТМЛ, ЦППРК№1) здійснюється виплата заробітної плати за випуск конкретної продукції, а також підприємство забезпечує їх спецодягом (100%). Всі роботодавці беруть участь в оцінюванні рівня кваліфікації здобувачів освіти за результатами виробничої практики: ПАТ «КЗРК», АТ «ПівдГЗК», ПрАТ «ПівнГЗК».

3. Підприємства беруть участь у модернізації навчально-матеріальної бази ЗП(ПТ)О: в оновленні устаткування, засобів навчання (КПГТЛ – 71,1 тис.грн; КПТМЛ – придбання стимулятора управління локомотивом).

4. Підприємства, що здійснюють підготовку за дуальною формою здобуття професійної освіти приймають активну участь в професійній орієнтації молоді, а саме: проведенні Дня відкритих дверей в ЗП(ПТ)О; ознайомленні школярів з роботою підприємств; запрошують ЗП(ПТ)О

взяти участь у профорієнтаційних квестах «Метінвест-Travel»; Всеукраїнському конкурсі професійної майстерності «WorldSkills Україна». Підприємством ПрАТ «ПівнГЗК» на базі КЗШ №116 та 110 обладнано профорієнтаційні Центри, що сприяють популяризації професій підприємства.

5. Основними підприємствами, що залучилися до цієї підготовки в місті є : ПАТ «КЗРК» (КПГТЛ, КПГЕМЛ); ТОВ «Метінвест» - ПрАТ «ЦГЗК» (КПТМЛ); ПрАТ «ПівнГЗК» (КПТМЛ КПГТЛ); АТ «ПівдГЗК» (ЦППРК№1); ТОВ «Віконда» (КЦППРК БГ); ТОВ «Міратекс» (КНВЦ); АТ «Укрзалізниця» (КПТМЛ).

Методистами кабінету НМЦ ПТО здійснюється методичний супровід організації дуальної форми здобуття освіти у ЗП(ПТ)О міста, вивчаються проблеми, визначаються шляхи вирішення, а саме:

1. Проведення засідань фокус-груп та робочих зустрічей з роботодавцями з питань впровадження ДФЗО.

2. Надається практична допомога ЗП(ПТ)О, зокрема, підготовки пакетів навчально-плануючої документації, розробки освітніх програм, доведення законодавчих та нормативно-правових документів, здійснюється проміжний моніторинг освітнього процесу; висвітлення на сайті НМЦ ПТО впровадження ДФЗО.

3. Працюють галузеві фахові ради, регулярно проводяться засідання за участю підприємств-роботодавців. У 2019р. було проведено два засідання фахової ради залізничних професій (КПТМЛ).

4. Співпраця з науковцями ВНЗ «КДПУ». Проведено семінари та круглі столи (3) з питань науково-методичних підходів до впровадження ДФЗО.

5. Поширення практики профорієнтаційної роботи в партнерстві з підприємствами-замовниками кадрів.

6. Популяризація кращого досвіду ДФЗО через проведення засідань методичних секцій, Школи впровадження нових виробничих технологій.

7. Розроблена пам'ятка наставнику виробництва (лютий 2020р.);

8. Надані пропозиції до модульної програми психолого-педагогічного мінімуму для наставників виробництва;

9. Узагальнено досвід співпраці КПТМЛ з регіональною філією «Придніпровська залізниця» ПАТ «Укрзалізниця» з упровадження елементів дуальної форми здобуття освіти (жовтень, 2019р.);

10. Відбулася Всеукраїнська науково –практична конференція (в рамках експериментальної роботи), де було підведено підсумки впровадження дуальної форми здобуття освіти ліцею з ПАТ «КЗРК» (КПГТЛ, жовтень 2019р),

Є ряд проблемних питань, які потрібно вирішувати, а саме:

1. Віковий ценз здобувачів освіти з виходом на виробництво повинен бути не менше 18 років.
2. Необхідні лише професії на потребу виробництва регіону.
3. Інтегровані професії – це довші терміни підготовки.
4. Низький рівень кваліфікації випускників (III-IVр.).

5. Не всі підприємства регіону готові працювати за ДФЗО в умовах кризи, наприклад ПАТ «АМКР» - має свою стратегію підготовки кадрів через стажування (проект «Стати професіоналом», а ДФЗО – тільки вивчає).
6. Нестабільність роботи підприємств малого та середнього бізнесу, їм потрібні не професії, а спеціалізації на види робіт.
7. Графік навчального процесу за робочими навчальними планами не відповідає вимогам роботодавців (чергування теорії-практики).
8. Наставники виробництва потребують психолого-педагогічних знань та методики виробничого навчання.

Що плануємо робити:

1. Надавати методичну допомогу щодо ліцензійних можливостей ЗП(ПТ)О до потреб ринку праці та ліцензування нових професій, що потребує ринок праці (КПГЕМЛ).
2. Довести до відома ЗП(ПТ)О та підприємств-роботодавців нові законодавчі документи щодо ДФЗО, зокрема «Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» (Наказ МОН України від 12.12.2019р. №1551).
3. Враховувати в угодах про співпрацю необхідність призначення координаторів та наставників для здобувачів освіти за ДФЗО.
4. Постійно проводити робочі зустрічі з роботодавцями, засідання фокус-груп, індивідуальні консультування відповідальних осіб підприємств щодо впровадження ДФЗО.
5. Забезпечити проведення фахових галузевих рад відповідно до економіки регіону: залізничних, гірничих, будівельних професій.
6. Направити в ЗП(ПТ)О та на підприємства, що займаються ДФЗО «Пам'ятку наставнику».
7. Розробити та затвердити програму психолого-педагогічного мінімуму для наставників з метою подальшої її реалізації.
8. Забезпечити стажування педпрацівників ЗП(ПТ)О на цих підприємствах.
9. Узагальнити досвід КПГТЛ з впровадження ДФЗО на підприємствах ТОВ «Метінвест».
10. Забезпечити проведення семінарів-практикумів та занять Школи впровадження нових виробничих технологій на підприємствах, де впроваджується ДФЗО.
11. Висвітлювати на сайті НМЦ ПТО та в ЗМІ хід впровадження елементів ДФЗО.

Методична служба буде і в подальшому здійснювати методичний супровід цієї роботи та сприятиме поширенню кращого досвіду ЗП(ПТ)О, розширенню переліку професій на вимогу ринку праці.